

zaaknummer 2013 W1033

22 augustus 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats], [land],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester in het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 16 mei 2013.

Op 11 juni 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 6 augustus 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Nu klaagster in [land] woont, is zij verschenen via Skype. Zij werd vergezeld door [naam], een vriendin en therapeute. Klaagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Heerkens Thijssen voornoemd.

Namens het Bisdom is verschenen [naam] voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Klaagster stelt dat zij tussen haar vijfde en haar negende levensjaar twee tot drie keer per week door aangeklaagde seksueel is misbruikt en betast. Aangeklaagde was in 1957 kapelaan geworden in de [kerk] in [plaats], de parochie waar het gezin- vader, moeder en acht kinderen, toe behoorde. Vanaf het begin kwam aangeklaagde meerdere malen per week op bezoek in het gezin, zowel overdag als 's avonds. Aangeklaagde werd al snel een soort huisvriend, die de kinderen "oom [naam]" moesten noemen en een nachtzoen moesten geven, hetgeen klaagster weigerde. Ter zitting heeft klaagster verklaard, dat zij al heel snel een wantrouwen koesterde tegen aangeklaagde, maar dat zij dat gevoel met niemand kon delen. Er werd onderling met de zusjes en broers niet gepraat over aangeklaagde. Aangeklaagde was toch een priester, aldus klaagster.

Klaagster deelde de slaapkamer met haar zusje [naam]. Wanneer de meisjes in bed lagen, kwam aangeklaagde naar boven, zogenaamd om de meisjes in te stoppen. Klaagster sliep in het bovenste bed. Klaagster herinnert zich met afschuw dat aangeklaagde dan steevast met zijn hand onder de dekens ging, de pyjama- en onderbroek naar beneden trok en met zijn vingers in de vagina van klaagster ging. Klaagster werd hierdoor volledig verlamd van angst, ze voelde zich vies en beschaamd. Bovendien deed het pijn. Al snel leerde klaagster om zich om te draaien wanneer zij de voetstappen van aangeklaagde hoorde, zodat hij niet overal bij kon. Klaagster herinnert zich hoe aangeklaagde dan nerveus en spottend zat te lachen. Op zeker moment heeft klaagster ontdekt dat er een verhouding bestond tussen haar moeder en aangeklaagde. Als klein kind wist klaagster al dat wat er in huis gebeurde niet juist was, maar ook dat zij nergens over mocht praten. Klaagster herinnert zich dat aangeklaagde altijd en overal probeerde om zich tegen je aan te drukken. Aangeklaagde heeft meerdere kinderen uit het gezin misbruikt. Anders dan bij zusje [naam] behoefde klaagster niet de penis van aangeklaagde te betasten. Klaagster heeft het daarbij als heel vernederend ervaren, dat zij maandelijks bij aangeklaagde moest gaan biechten.

Het misbruik stopte rond het negende jaar van klaagster. Klaagster denkt dat zij toen slimmer en bozer werd en bovendien verhuisde het gezin naar een groter pand, waar alle kinderen een eigen kamer hadden.

2.2 Klaagster heeft veel geleden door alle kwellingen rondom het seksueel misbruik. Het dubbele leven van liegen, de bedreigingen om je mond te houden en het verlies van onschuld op een veel te jeugdige leeftijd hebben klaagster ernstig beschadigd. De verhouding tussen de moeder enerzijds en de kinderen anderzijds is besmet. De moeder heeft de verhouding met aangeklaagde nooit beëindigd. Desgevraagd denkt klaagster niet dat moeder op de hoogte was van de onzedelijke handelingen van aangeklaagde met de kinderen, maar moeder moet wel gezien hebben dat aangeklaagde zich tegen de meisjes te pas en te onpas aandrukte. De moeder heeft daarover nooit iets gezegd.

De problemen van klaagster uitten zich op haar vijftiende door anorexia nervosa. Klaagster heeft vanaf haar zestiende geweigerd nog ooit naar de kerk te gaan en op haar achttiende heeft zij het huis verlaten, terwijl zij nog op de middelbare school zat.

Intimiteit is voor klaagster altijd heel moeilijk geweest en de geslachtsgemeenschap deed altijd pijn.

Door de verhouding tussen aangeklaagde en de moeder van klaagster heeft zij haar hele leven een soort van gedwongen contact met aangeklaagde gehad. Na het overlijden van de vader van klaagster, kwam aangeklaagde elke dag van 15.00 uur tot 22.00 uur bij de moeder. Op deze tijd kwamen de kinderen niet bij de moeder.

De moeder en aangeklaagde zijn nog vijf maal op bezoek geweest in [land], waar klaagster woont. Aangeklaagde heeft bij een van deze bezoeken in 1990 zelfs de negenjarige dochter van klaagster ongewenst betast door naakt in het zwembad te springen en zijn blote geslacht tegen haar aan te duwen. Klaagster heeft daarop eindelijk haar moeder geconfronteerd met het misbruik in het verleden. De moeder reageerde vol ongeloof en ontkenning. Wel werd aangeklaagde door de moeder naar klaagster gestuurd om verontschuldiging aan te bieden, welke volstrekt onoprecht waren, aldus klaagster. Na het incident met de dochter van klaagster, heeft klaagster haar moeder verteld hoe misplaatst de trouw van de moeder aan aangeklaagde eigenlijk is en met wat voor leugen het gezin heeft moeten leven. De moeder heeft daarop toch een soort therapie ondergaan en uiteindelijk is ook aangeklaagde bij een therapeut in [land] terecht gekomen. Bij deze therapeut heeft aangeklaagde in het bijzijn van de moeder verteld dat hij inderdaad met de meisjes [naam] allerlei seksuele dingen had gedaan, als een soort experiment, om te kijken of zulke jonge kinderen ook al seksuele gevoelens hadden. De moeder was hiervan helemaal ontdaan, maar zij is toch tot de dood van aangeklaagde bij hem gebleven.

Klaagster heeft tot slot gezegd dat het hele gezin beschadigd is en dat er nu eindelijk een periode is gekomen, waarin er onderling over gepraat wordt, zodat het helingsproces kan beginnen. Van het gezin van acht kinderen hebben nu al drie van de meisjes en een broer een klacht ingediend. Een ander zusje en broer hebben hun klacht in voorbereiding.

2.3 Klaagster heeft als steunbewijs de zaken overgelegd, waarin haar broer [naam] en haar zus [naam] een klacht tegen aangeklaagde hebben ingediend.

Daarbij heeft klaagster een verklaring van de Amerikaanse psychotherapeute [naam] overgelegd, waarin deze op 30 april 2013 verklaart dat zij gedurende vijftien jaar klaagster in therapie heeft gehad om haar jeugdtrauma van het seksuele en emotionele misbruik door aangeklaagde te verwerken.

Ter zitting heeft klaagster verklaard dat zij nog steeds in therapie is.

2.4 Klaagster zoekt met het indienen van haar klacht erkenning voor hetgeen haar is aangedaan en financiële compensatie voor het ondergane leed.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De vice-kanselier [naam] voornoemd heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat de zuster [naam] en de broer [naam] van klaagster intensief hebben gesproken met de Bisschop en dat deze klachten, na confrontatie met aangeklaagde, hebben geleid tot een maatregel van suspensie. De vice-kanselier stelt voorts dat de klachten het bisdom hebben vervuld van schaamte en afschuw.

In de onderhavige zaak is een confrontatie met aangeklaagde niet mogelijk. De vice-kanselier zal dan ook het oordeel over de details van het misbruik overlaten aan de Klachtencommissie, waarbij hij onderstreept dat ook deze klaagster kan rekenen op betrokkenheid en medeleven van de zijde van het bisdom.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn ruim vijfenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

De Klachtencommissie heeft bij haar advies het volgende in aanmerking genomen.

Het verhaal van klaagster is op de Klachtencommissie zeer betrouwbaar en oprecht overgekomen. Zo heeft klaagster verteld over de wijze waarop zij gedurende vijf jaar van haar zevende tot haar twaalfde jaar door aangeklaagde ongeveer driemaal per week werd betast, terwijl zij in bed lag, waarbij aangeklaagde met zijn vingers in de pyjama- en onderbroek ging

en daarbij met zijn vingers de geslachtsdelen van klaagster betastte en met zijn vingers in de vagina ging. Klaagster heeft daarbij beschreven hoe zij verlamd was van angst en niet in staat was om hier met iemand over te praten. De Klachtencommissie acht gezien bovenstaande de verklaring van klaagster zeer aannemelijk.

Daarnaast vindt de Klachtencommissie in de voorliggende zaak voldoende feiten en omstandigheden die de verklaring van klaagster ten aanzien van aangeklaagde ondersteunen, zoals met name de twee eerdere klachten jegens dezelfde aangeklaagde door de zuster van klaagster mw. [naam] (bekend onder nummer 2010 T002), welke klacht op 29 november 2010 door de toenmalige BAC gegrond is verklaard en de klacht van de broer van klaagster de heer [naam] (bekend onder nummer 2010 T779), welke klacht na advies van de Klachtencommissie d.d. 20 februari 2013 door de Bisschop van Haarlem-Amsterdam gegrond is verklaard.

Daar komt bij dat op dezelfde zittingsdag van 6 augustus 2013 de klacht van een andere zuster van klaagster, mevrouw [naam] (bekend onder nummer 2013 W1027) tegen dezelfde aangeklaagde is behandeld, waarvan de Klachtencommissie zal adviseren de klacht gegrond te verklaren. Bovendien is het de Klachtencommissie bekend dat nog twee andere leden van het gezin [naam] voornemens zijn een klacht in te dienen tegen aangeklaagde.

Het is de Klachtencommissie bekend dat aangeklaagde tegenover de Bisschop van Haarlem-Amsterdam het seksueel misbruik van de kinderen van het gezin [naam] in feite heeft toegegeven.

Ten slotte hecht de Klachtencommissie waarde aan de verklaring van de psychotherapeute [naam], die klaagster reeds vijftientig jaar in therapie heeft ter behandeling van de gevolgen van het seksueel misbruik door aangeklaagde in haar vroege jeugd.

Naar het oordeel van de Klachtencommissie is op grond van vorenstaande aannemelijk dat klaagster gedurende vijf jaar ongeveer drie maal per week door aangeklaagde seksueel is misbruikt zoals hiervoor is omschreven.

De Klachtencommissie zal dan ook adviseren de klacht gegrond te verklaren.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas vijf jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij al onmiddellijk geen vertrouwen had, maar met dat gevoel niets kon, omdat aangeklaagde ten slotte een huisvriend was en daarnaast een autoriteit, waartegen je je als klein meisje niet durfde te verzetten. Aangeklaagde heeft op zeer ernstige wijze misbruik gemaakt van de vertrouwensrelatie in het gezin en van zijn gezag en aanzien als priester.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging van de bisschop Haarlem-Amsterdam kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop Haarlem-Amsterdam kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Haarlem-Amsterdam de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 22 augustus 2013 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, prof. mr. H.B.M. van de Wiel en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) Bisschop Haarlem-Amsterdam ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.